

Tire Müzesi hırsızları davet etti

► Çalınan 322 parça içinde 53 midilli, 90 pers sikkesinin bulunduğu iki definenin önemi büyük. Tire hazinesinin henüz yurtdışına çıkarılmadığı, ancak çıkarılmasının çok kolay olacağı bildiriliyor.

ÖZGEN ACAR

ANKARA - Kültür ve Turizm Bakanı **Erkan Mumcu**'nun bir ay önce denetlediği Tire Müzesi'nde cumartesi gecesi gerçekleşen, "yükte hafif pahada ağır" 322 antik nesnenin çalınmasının soruşturması sürüyor. Çalınanların tümünün, bir anlamda Tire Müzesi'nin "**Hazine Dairesi'nin**" tümünü oluşturduğu, soyguncuların bilinçli davrandıkları saptandı.

Çalınan 322 parça arasında, Midilli Adası'nda basılan 53 "**elekt-rum**", 90 gümüş Pers sikkesi olmak üzere iki değerli define bulunuyor. Çeşitli dönemlerinden 139 altın, gümüş, tunç sikke; eşsiz iki altın Roma alınlık (diadem), 26 altın takı, 2 altın göz bağı, 3 altın küpe, 1 akik taşlı bilezik, 1 gümüş bileziğin "**yerinde yeller estiği**" açıklandı. İzmir polisinden bir yetkili, "**atı alanın Üsküdar'ı geçtiğini, ancak hazinenin henüz yurtdışına çıkarılmadığını, soyguna ilişkin az da olsa bazı ipuçlarının belirlendiğini**" söyledi.

ZAYIF KARNİ PENCERE

Son olarak yaz başında gezdiğimiz mütevazı müzenin sağ yanında "**etnografik**", solunda "**arkeolojik**" buluntular sergileniyor. Arkeolojik bölümün en önemli yapıtlarını ise çalınan buluntular oluşturuyordu. Bakan Mumcu da kapalı devre TV güvenlik sisteminin bulunmadığını, alarm sisteminin ancak girişte yer aldığını, arka pencerelerde böyle bir sistemin takılmadığını fark etmiş olmalıdır. Tire Müzesi'nin "**zayıf karnının**" arka pencereler olduğunu gözlemleyen soyguncuların bina ya oradan girdikten sonra, arkeolojik bölümün demir parmaklı kapısının kilidini kırdıkları, vitrin camlarını kırıp soygunu yaptıkları, ardından geldikleri gibi gittikleri saptandı. Parmak izlerinin soygunculara mı yoksa ziyaretçilere mi ait olduğu henüz aydınlanamadı.

Müzenin 16.00-24.00 saatleri arasındaki görevli bekçisi **Tayfun Ertemal** ile 24.00-08.00 nöbetçisi **Sait Öncüsü** polise, bu kadar gürültüye karşın hiçbir şey duymadıklarını bildirdiler. Her saat başı kurulması gereken bekçi saatinin 03.00-08.00 arasında kurulmadığı, ikinci bekçinin ya uyuduğu

Çalınan sikkelerin benzeri.

ya da görev yerinden ayrıldığı sanılıyor. Müze Müdür Vekili **Mustafa Baysal**'a ancak pazar günü öğleye doğru bildirilen olaya İzmir'den istenen uzman polislerin de el koyduğu, soyguncuların, alarmlı kapıya dokunmadıkları ya da devre dışı bırakıldığı için uyarı yapmadığı anlaşıldı.

Çalınan 53 Lesbos (Midilli Adası) "**elektrum**" sikkesi ilginç bir defineyi oluşturuyordu. Para ilk kez İÖ 7. yy'da Lidya'nın başkenti Sardes'de (Salihli) altın ve gümüşün doğada birlikte bulunduğu "**elektrum**"dan basılmıştı. Midilli ile Phokaia (Foça) sikkeleri birbirlerine benzedikleri için Foça paralarına Lesbos sikkeleri de deniliyor. 1.8-2.6 gram arasındaki bu sikkelerin "**emisyonu (bas-kısı)**" İÖ 625-326 tarihleri arasında çeşitli betimlemeler ile Foça'da 120 kez, Midilli'de 104 kez yapılmıştı. Dünyada bu sikkelerden 2866 adet olduğu bilinirken, çoğu envantere kayıtlı olmadığı için Türkiye müzelerindeki sayıları bilinmiyor.

BAKLA...

Halkın "**bakla**" dediği 90 gümüş sikkelik ikinci definede ise Pers paraları vardı. Persler Anadolu'yu istila ettiklerinde parayı Lidyalılardan öğrenmiş, ilk kez İÖ 560'da Anadolu'da sikke basmışlardı. Üzerinde ok atan ya da diz çökmüş kral betimlemesi olan sikkeler İÖ 546'ya kadar basılmışlardı. Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın çalıntıların tümünün fotoğraflarını bir CD'de toplayarak Türk özel koleksiyonculara dağıtması, Interpol ve öteki benzeri kuruluşlara bildirmesi, hatta internette bunlar için özel bir alarm sitesi açması gerekiyor.